

ПРЕЗЕНТАЦІЇ ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІХ ВИДАНЬ

Леся МАКАРЕНКО, Людмила САВЕНКОВА

*Тільки закінчуючи задуманий твір,
ми усвідомлюємо собі,
з чого нам слід було його починати.*

Блез Паскаль

НЕВИЧЕРПНІ МОЖЛИВОСТІ НАУКОВОГО ПОШУКУ

Представлено інформацію про видавничий проект Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова до 175-річного ювілею. Підкреслюється актуальність взаємодії університетського видавництва та бібліотеки як важливих структурних компонентів інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу.

Зміни у сучасному суспільстві залишають актуальною багатогранну тему розвитку взаємодії науки, освіти, інформаційної й культурно-просвітницької діяльності. На зміну традиційним формам одержання знань і інформації приходять нові. Але незважаючи на активне впровадженні нових інформаційних технологій, книга в друкованому вигляді, попри всі технологічні прориви, була й залишається неминущою цінністю,

що виховує особистість. Видавництва і бібліотеки — це ті структурні інституції суспільства, які прямо пов'язані з виробництвом, накопиченням, зберіганням і наданням знань та інформації. І ті, й інші, міцно уплетені в ланцюжок «інформація — виробник — споживач», тому й співробітництво між ними є вкрай необхідним і корисним для обох сторін. На фоні інтенсивного розвитку нових наукових напрямів, галузевої інтеграції та об'єднання академічної та вузівської науки обґрунтованою стає діяльність двох історично споріднених соціальних систем, що забезпечують інформацією науку та освіту.

Наразі важко собі уявити освітню установу України, що не мала б наукової бібліотеки — «серця» будь-якого навчального закладу, простору для духовно-морального становлення й всебічного розвитку молодих людей, що навчаються в умовах переходу до «суспільства знань». Важливу роль відіграє бібліотека у створенні інформаційного освітнього середовища університету за умови формування відповідних фондів, впровадження автоматизованих технологій, розвитку сервісних служб для підтримки навчальної і наукової діяльності вищого навчального закладу. Не менш важливу роль для розвитку якісно нового освітнього середовища відіграє також видавництво університету. Тісна співпраця даних підрозділів має на меті ефективно забезпечення навчальної та науково-дослідницької діяльності усіх представників університетської спільноти.

Університет за час свого 175-річного існування виплекав не одне покоління висококваліфікованих педагогів і науковців. Викладачі НПУ імені М.П.Драгоманова постійно вдосконалюють зміст і форми навчання, створюють підручники та посібники з фахових дисциплін, займаються науковими дослідженнями як прикладного, так і фундаментального характеру. Своєчасне оприлюднення їхнього доробку має величезне практичне значення не лише для поступу вітчизняної науки, а й для виховання молодих педагогічних кадрів.

До Університетського ювілею ректором Віктором Петровичем Андрущенком було започатковано проект «175 книг — до 175-річчя університету». Нині у рамках цього проекту видано понад 180 книг — їх відрізняє багатожанровість і широкий читацький адресат. Серед них є монографії, підручники й навчальні посібники, методичні й практичні матеріали, збірники статей і доповідей та інші видання з найбільш актуальних напрямків розвитку науки та освіти.

Особливо слід відзначити видання про університет, які висвітлюють історію та сьогодення провідного педагогічного закладу України. Це книга Андрущенка В.П. Наш університет: Дорога до Храму: до 175-річчя Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. — К., 2009. — 412 с. У виданні розглядається багатогранна діяльність підрозділів Національного педагогічного університету, окреслюються перспективи подальшого зростання вузу.

Книга «Наукові школи Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова /укладачі: Г.І.Волинка, О.С.Падалка, Л.Л.Макаренко; за заг. ред. В.П.Андрущенка. — 2-ге видання, допов. і перероб. — К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. — 313 с. — (Серія «Вчені НПУ імені М.П.Драгоманова». До 175-річчя НПУ імені М.П.Драгоманова)» є науковим, біографічним виданням, яке містить довідкову інформацію про наукові школи вчених, чиї імена тісно пов'язані з НПУ імені М.П.Драгоманова. У ній також представлені біографічні дані видатних учених минулого та тих, хто творить науку сьогодні; подаються докладні відомості про керівників шкіл, напрями їхньої роботи, вибрані праці, послідовників та основні наукові здобутки.

У виданні «Професори Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова: біобібліографічний довідник 1944—2009 рр. / укл.: Г.І.Волинка, О.С.Падалка, Л.Л.Макаренко; ред. рада: В.П.Андрущенко, В.П.Бех, Г.І.Волинка, О.С.Падалка та ін.; за заг. ред. В.П.Андрущенка [та ін.]. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2009. — 407 с. — Серія «Вчені НПУ імені М.П.Драгоманова». (До 175-річчя з дня заснування Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова)» — представлено галерею видатних учених вузу, подані біографічні відомості та біобібліографія праць викладачів університету, які обіймали професорські посади у 1944—2009, подані матеріали про почесних докторів і професорів університету як України так і зарубіжжя.

Значний доробок у підтримку проекту зробили проректори та провідні вчені університету, зокрема:

Бех В.П. Технократизм у дискурсі проблем вищої школи: монографія / Бех В.П., Малик І.В. — К., 2009. — 263 с.

Бех В. П. Саморегуляція соціального організму навчального закладу: монографія / В. П. Бех, Л. М. Семененко; [Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова]. — К., 2009. — 330 с.

Волинка Г.І. Картина світу ХХ століття: енциклопедизм як композиційний принцип. — К., 2009. — 211 с.

Євтух В. Етнічність: глосарій / Володимир Євтух; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова; Ін-т етнічних, регіональн. та діаспорознавчих студій. — Київ : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. — 170 с.

Мацько Л.І. Українська мова в освітньому просторі: навч. посібник / Мацько Л.І. — К., 2009. — 607 с.

Соціальна педагогіка: підручник / за ред. А.Й.Капської. — К., 2009. — 488 с.

Ярошенко А.О. Потенціали ефективності освітньо-інформаційної політики / Ярошенко А.О. — К., 2009. — 256 с.

та багато інших.

За ініціативи проректор з наукової роботи професора Григорія Івановича Волинки започатковано видання Наукових часописів із 22 серій — фахових видань за напрямками:

Леся Макаренко, Людмила Савенкова. Невичерпні можливості наукового пошуку

- Серія 1. Фізико-математичні науки.
- Серія 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання.
- Серія 3. Фізика і математика у вищій і середній школі.
- Серія 4. Географія і сучасність.
- Серія 5. Педагогічні науки: реалії і перспективи.
- Серія 6. Історичні науки.
- Серія 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія.
- Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство).
- Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов.
- Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови.
- Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
- Серія 12. Психологічні науки.
- Серія 13. Проблеми трудової та професійної підготовки.
- Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти.
- Серія 15. Науково-педагогічні проблеми, фізичної культури (фізична культура і спорт).
- Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики.
- Серія 17. Теорія і практика навчання і виховання.
- Серія 18. Економіка і право.
- Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія.
- Серія 20. Біологія.
- Серія 21. В розробці.
- Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін.

У рамках ювілейного проекту в кожній серії були видані спеціалізовані випуски.

Окрім вищеперерахованих представницьких видань інститутів університету паралельно готується та видається ціла низка періодичних фахових видань, а саме: *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент* (педагогічні, психологічні, соціологічні науки та державне управління); *Гілея* (філософські, історичні та політичні науки); *Система і структура східнослов'янських мов* (філологічні науки), *Наукові записки* (педагогічні та історичні науки); *Нова парадигма* (філософія, соціологія, політологія); *Пам'ять століть* (культурологія, історичні та політичні науки); *Вісник Інституту розвитку дитини* (філософія педагогіка, психологія). Кожен аспірант, докторант, викладач має змогу опублікувати свій науковий доробок у відповідній серії.

Як навчальний, науково-інформаційний, культурно-світний центр педагогічного університету наукова бібліотека і видавництво педагогічного університету відіграють важливу роль у підготовці сучасного вчителя для шкіл України.

Прагнення нашої держави приєднатися до Болонського процесу й увійти до європейського освітнього простору потребує від вищих навчальних закладів певних змін в організації навчального процесу, а

відповідно і підготовки методичного супроводу навчальних дисциплін. Як основна ланка в інформаційному забезпеченні навчальною та науковою діяльністю студентів і викладачів бібліотека і видавництво передбачає вирішення комплексу питань — від видання підготовлених викладачами матеріалів до надання у користування нових навчально-методичних комплексів, велика кількість яких також була підготовлена у рамках проекту:

НМК Корекційна освіта. Олігофренопедагогіка / Колесник І.П. — К., 2009.

НМК фахової підготовки бакалаврів: 03.01 Соціально-політичні науки, 6.030102 Психологія (спеціальна, медична) / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; ред. Л. М. Руденко. — К., 2008. — 301 с.

НМК з курсу «Основи економічної теорії» / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; упоряд. В.В.Радченко та ін. — К., 2009. — 86 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів напряму: 6.010105. Корекційна освіта. Тифлопедагогіка і спеціальна психологія / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; ред. Є. П. Синьова, С. В. Федоренко. — К., 2008. — 348 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів спеціальності 6.020301. Філософія (практична психологія) / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова; ред. Г. І. Волинка, І. І. Дробот, Л. В. Долинська. — К., 2008. — 474 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів за спеціальностями 8.03.03.00, 7.03.03.00, 8.03.03.00 «Історія України» / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; ред. В. Й. Борисенко. — К., 2009. — 239 с.

НМК. 8.000005 — Педагогіка вищої школи: учебно-методический комплекс. Ч. 1 / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова; ред. Н. М. Дем'яненко. — Київ, 2008. — 166 с.

НМК з дисциплін практичної психології та психотерапії: для підгот. студ. спец. 6.030102 — Психологія, ОКР — «бакалавр». / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; ред. Н. І. Пов'якель. — К., 2009. — Ч.1. — 336 с.

НМК з дисциплін практичної психології та психотерапії: для підгот. студ. спец. 7.030102, 8.030102. Психологія, ОКР — «спеціаліст», «магістр» / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; ред. Н. І. Пов'якель. — К., 2009. — Ч. 2. — 278 с.

НМК з напряму підготовки: 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, спеціальність: 6.010201 Фізичне виховання / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова; ред. О. В. Тимошенко. — К., 2008. — 242 с.

НМК з дисципліни «Вступ до перекладознавства» / укл. Глебова Ю.А. — К., 2009. — 38 с.

Леся Макаренко, Людмила Савенкова. Невичерпні можливості наукового пошуку

НМК фахової підготовки бакалаврів 6.040104 «Географія»: за ред. Покася В.П., Щабельської В.Г., Міхелі С.В., Ковтуна В.В. — К., 2009. — Ч.1. — 215 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів: зб. навчальних програм для студ. спец. 6.070800 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». 4.1. / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова — К., 2008. — 242 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів: для спец. 8.000005-Педагогіка вищої школи : учебно-методичний комплекс. / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. — К., 2008. -4.1. — 166 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів: для спец. 6.020107. Туризм: учебно-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів: зб. навч. програм / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. - К., 2008. -301 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів за спеціальністю 6.020301. Культурологія (практична психологія / за ред Дробота ЛЛ — К., 2009.

НМК фахової підготовки бакалаврів. зб. навч. програм для студ. спец. 6.040102 «Біологія»: зб. навч. програм для студ. / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова. — К., 2009. — 245 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів. зб.навч. програм для студ. спец. 6.030100 «Релігієзнавство (практична психологія)»: зб. навч. програм для студ. / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова. — К. , 2008. — 473 с.

НМК з дисциплін практичної психології та психотерапії 6.030102 «Психологія, ОКР» бакалавр / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова. — К., 2009. — 4. 1. — 336 с.

НМК з дисциплін практичної психології та психотерапії 6.030102 «Психологія, ОКР» магістр / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова. — К., 2009. — 4. 2. — 278 с.

НМК фахової підготовки бакалаврів за спеціальністю 6.020301. Філософія (суспільствознавство) /за ред. Дробота ЛЛ — К., 2009.

НМК фахової підготовки бакалаврів за спеціальністю 6.020301. Філософія (практична психологія) / за ред. Дробота І.І. — К., 2009.

НМК фахової підготовки бакалаврів. Туризм 6.020107 / Обозний В.В. — К., 2009.

НМК «Корекційна освіта. Сурдопедагогіка» / Фомічова Л.І. — К., 2009.

НМК: збірник навчальних програм для студентів напряму підготовки 6.040101 Хімія / В. С. Толмачова [та ін.]; М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова. — К., 2008. — 4. 1. — 178 с.

та багато інших.

На урочистих заходах із нагоди святкування ювілею університету всі твори, видані у рамках проекту, були представлені на книжкових виставках спільно підготовлених науковою бібліотекою та видавництвом. Після

ПРЕЗЕНТАЦІЇ ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІХ ВИДАНЬ

закриття експозицій всі книги надійшли до спеціалізованого фонду друкованих праць викладачів університету, який розташований у читальному залі рідкісних видань та рукописів і зайняли достойне місце на полицях університетської бібліотеки.

На сучасному етапі одним із головних завдань є і залишається створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією шляхом широкого використання інформаційних технологій. Університети сьогодні мають справу не тільки із книгою, але й з багатьма іншими носіями, насамперед, електронною інформацією, новими формами її подання. Використання ІКТ дає змогу значно розширити інформаційне забезпечення навчального процесу за рахунок створення і нарощування інформаційної бази паралельно з традиційними паперовими на електронних носіях, зокрема електронних періодичних видань. Ситуація потребує вивчення можливостей взаємодії учасників наукової та освітньої комунікації — інститутів, видавництва, бібліотеки—вплані підготовки електронних наукових часописів і знаходження шляхів спільного вирішення проблеми. Це особливо актуально на сучасному етапі, коли йде реформування освіти, науки, видавничої справи інформаційно-бібліотечної сфери, змінюється структура комунікацій. В цих умовах корисно розглядати науково-інформаційну діяльність як єдину сферу, щоб визначити важливі особливості та можливі «точки зростання» системи, взаємодії бібліотечно-видавничої сфери.

Сподіваємося, що внесок педагогічної еліти у створення організаційних і ресурсних умов для забезпечення нової якості інформаційного забезпечення вузу буде й надалі слугувати цілям розвитку гуманістичних ідеалів молодого покоління.

На завершення публікації хотілося б сказати словами «нашого Майстра» — В.П.Андрушенка: «...освіта має покласти край відчуженню, повернути людину до людини, забезпечити відродження духовності як відновлення споконвічно притаманних людям цінностей віри, надії і любові в їхній гармонійній взаємодії».

Леся Макаренко, Людмила Савенкова. Невичерпні можливості наукового пошуку

***Леся Макаренко, Людмила Савенкова.* Неисчерпаемые возможности научного поиска**

Представлено інформацію об издательском проекте Национального педагогического университета имени М.П.Драгоманова к 175-летнему юбилею. Подчеркивается актуальность взаимодействия университетского издательства и библиотеки как важных структурных компонентов информационно-образовательной среды высшего учебного заведения.

***Lesya Makarenko, Lyudmyla Savenkova.* Inexhaustible Possibilities of Scientific Research**

The information about the publishing project of National Pedagogical Dragomanov University devoted to 175-th anniversary is presented. The authors emphasize the relevance of cooperation between University's publishing house and the library as the important structural components of information and educational area of the higher educational institution.